

KLAUZULA O KVARU U BRODARSKOM UGOVORU NA VRIJEME

DISTRICT COURT IN NEW YORK
Reefer and General Shipping

v.

Great White Fleet
(Brod "Kinaros V")

Izraz "kvar" obuhvaća svaki zastoj u radu broda ili oštećenje na brodu koje ometa ili sprječava ugovorom predviđeno ili uobičajeno iskorištavanje broda bez obzira u kojoj mjeri kvar utječe na izvršenje ugovora.

Vlasnici broda "Kinaros V" - *Reefer and General Shipping* i naručitelji - *Great White Fleet* sklopili su 1990. brodarski ugovor na vrijeme (*time charter*).

Naručitelji su 1992., prije isteka predviđenog vremena trajanja ugovora, raskinuli ugovor i vratili brod brodovlasnicima tvrdeći da se brod pokazao nesposobnim za izvršenje ugovora (plovidbena nesposobnost).

Brodovlasnici su tvrdili da brod nije bio nesposoban za plovidbu te su sudskim putem tražili da im naručitelji nadoknade štetu zbog nedopuštenog raskida ugovora (2,4 m\$.).

U odgovoru na tužbu naručitelji su naglasili da u ugovoru postoji nekoliko klauzula koje dopuštaju prijevremeni raskid ugovora te su tražili da im vlasnici broda nadoknade štetu koju su naručitelji pretrpili jer brod nije bio sposoban za izvršenje ugovora.

Pri rješavanju spora, sud je stavio naglasak na tzv. "klauzulu o kvaru (lomu)" u ugovoru koja predviđa mogućnost da naručitelji raskinu ugovor i vrate brod brodovlasnicima u slučaju da se na brodu dogode tri kvara (loma) u razdoblju od 12 mjeseci.

Naručitelji su tvrdili da su se u drugoj godini izvršenja ugovora dogodila tri kvara na brodu koja predstavljaju osnovu za prijevremeni raskid ugovora.

Prvi kvar se dogodio 18/19. rujna 1992. kada je prestao raditi glavni brodski motor. Kvar je otklonjen nakon gotovo 12 sati za koje vrijeme

brod nije mogao ploviti.

Drugi kvar se dogodio već nakon nekoliko dana (25. rujna 1992.) kada je ponovno prestao raditi glavni brodski motor, zbog čega brod nije mogao ploviti gotovo 11 sati.

Treći se kvar dogodio 15. listopada 1992. Dva od tri generatora su učestalo prestajala raditi u razdoblju od gotovo 40 sati. U tom razdoblju niti zamrzivač u brodskom skladištu nije bio upotrebljiv. Brod je bio prisiljen skrenuti s predviđenog puta i pristati u najbližu luku radi popravka generatora.

Glavno sporno pitanje među strankama je bilo tumačenje izraza "kvar" u ovom ugovoru.

Brodovlasnici su tvrdili da izraz "kvar" obuhvaća samo one kvarove koji onemogućavaju da brod izvrši putovanje na način i u roku kako je predviđeno ugovorom, a u ovom slučaju se nije radilo o takvim kvarovima. Stoga naručitelji nisu imali valjanu pravnu osnovu da raskinu ugovor.

Naručitelji su bili mišljenja da izraz "kvar" obuhvaća svaki zastoj u radu broda ili oštećenje na brodu koje ometa ili sprječava uobičajeno ili ugovorom predviđeno iskorištavanje broda.

Sud je u odluci podržao mišljenje naručitelja glede tumačenja izraza "kvar". Pregledom dokaza Sud je utvrdio da se u ovom slučaju dogodilo najmanje pet kvarova unutar sporne godine izvršenja ugovora te da je prijevremeni raskid ugovora od strane naručitelja opravdan i dopušten. Zbog toga je Sud odbio zahtjev brodovlasnika i dosudio naknadu štete u korist naručitelja u iznosu od \$ 350.000.

(Fairplay, 4th July 1996, p. 17)

Jasenko Marin, znanstveni novak
Jadranski zavod HAZU